

---

# Obowiązek zapewnienia szczepień ochronnych przez pracodawcę - informacja

**Pracodawca ma obowiązek zapewnienia szczepień ochronnych pracownikom szczególnie zagrożonym wystąpieniem niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń występujących w miejscu pracy.**

---

## Sytuacja epidemiologiczna

Mając na uwadze:

- znaczny wzrost zachorowań na choroby zakaźne, w szczególności na odrę oraz obserwowany w ostatnich latach znaczny spadek poziomu wyszczepialności;
- wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia, która umieściła opóźnianie i uchylenie się od szczepień na liście 10 największych zagrożeń dla zdrowia na świecie;
- ryzyko wystąpienia epidemii oraz szerzenia się chorób zakaźnych;
- szczególną sytuację pracowników ochrony zdrowia (narażonych zwłaszcza na działanie szkodliwych czynników biologicznych).

Główny Inspektor Sanitarny zauważa, iż zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.) w razie zatrudniania pracownika w warunkach narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych pracodawca ma obowiązek stosowania wszelkich dostępnych środków eliminujących narażenie, a jeżeli jest to niemożliwe, ograniczających stopień tego narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki (art. 222<sup>1</sup> kodeksu pracy).

## Obowiązek pracodawcy

Stosownie do art. 226 i 227 kodeksu pracy pracodawca ma obowiązek:

- **dokonania oceny ryzyka zawodowego** związanego z wykonywaną pracą czyli prawdopodobieństwa wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń występujących w środowisku pracy;
- **stosowania niezbędnych środków profilaktycznych** zmniejszających ryzyko, w tym stosowania środków zapobiegających chorobom zawodowym i innym chorobom związanym z wykonywaną pracą, w szczególności w postaci szczepień.

Należy podkreślić, że pracodawca zobowiązany jest nie tylko do realizowania powszechnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy ale jego zadanie sprowadza się również do zagwarantowania faktycznego bezpieczeństwa (**wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2016 r. III PK 146/15**).

Ocena ryzyka zawodowego polega na systematycznym badaniu wszystkich aspektów pracy w celu stwierdzenia, jakie zagrożenia w środowisku pracy mogą być powodem pogorszenia się stanu zdrowia pracownika i czy zagrożenia te można wyeliminować, a jeżeli nie – jakie działania należy podjąć w celu ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z tymi zagrożeniami.

Pracodawca ma obowiązek ocenić hipotetyczne niebezpieczeństwa związane z określonym rodzajem pracy, choćby na moment tej oceny w praktyce się nie zdarzyły. Obowiązek przeciwdziałania chorobom zawodowym i innym chorobom występującym w środowisku pracy obejmuje po pierwsze ocenę, na jakie choroby pracownicy mogą zapaść, a po drugie zastosowanie środków ochronnych, np. w postaci szczepień (**wyrok Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2013 r. III PK 45/12**). Stosowane w następstwie oceny ryzyka zawodowego środki powinny zapewniać zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

---

---

Główny Inspektor Sanitarny zwraca uwagę, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego zakład opieki zdrowotnej jako pracodawca ma obowiązek zastosowania wszelkich dostępnych środków organizacyjnych i technicznych w celu ochrony zdrowia pracowników (personelu medycznego) przed zakażeniem (...) chorobą zakaźną (**wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2005 r. III CK 652/04**).

### **Przypominamy**

Główny Inspektor Sanitarny podkreśla, że szczepienia są jednym z najbardziej efektywnych sposobów przeciwdziałania chorobom a ich stosowanie w przeciwdziałaniu chorobom zakaźnym nie może być zastąpione innymi środkami ochrony.

*Źródło: GIS*